Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 3-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 3, 1985 No. 63. VOL. XCII

В Гартфорді створили Відділ Гарвардського Проєкту

Гартфорд, Конн. (П.П.). — Тут відбулося ширше засідання представників організацій і громадян для створення Відділу Комітету 1000-ліття Хрищення Руси-України, Гарвардський Проєкт.

Ініціятивні сходини скликав з доручення Центрального комітету 1000-ліття Хрищення Руси-України, Гарвардський Проєкт, організаційний референт інж. Олександер Пришляк. Отець шамбелян Стефан Чомко, проголошуючи в церкві про це засідання, піддав думку, щоб при цій нагоді створити також загально громадський місцевий комітет для відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України в Гартфорді.

На сходинах було 20 присутніх. Засідання відкрив молитвою о. шамбелян С. Чомко. Опісля інж. О. Пришляк представив ціль Гарвардського Проєкту та його важливість в боротьбі за збереження історії України для українського народу. По довшій дискусії, в якій забирали голос майже всі присутні, дискутанти висловлювались також про важливість Гарвардського Проєкту і рішили одноголосно вибрати місцевий Комітет 1000-ліття Хрищення Руси-України, Гарвардський Проєкт.

До цього комітету увійшли як почесні члени: о. шамбелян С. Чомко і о. Роман Білецький, від української католицької церкви св. Михаїла в Гартфорді; о. Лев Любинський від української католицької церкви св. Йосафата в Ню Бритен та о. Дмитро Мамчур від української православної церкви св. Володимира в Гартфорді. До ділового комітету увійшли: д-р Михайло Яцух, д-р Ярослав Остапюк, Стефанія Балко і Люба Кінах, Андрій Рудик та інж. О. Пришляк. Також рішено, що організації, які ще не є заступлені в комітеті можуть призначити своїх представників до нього пізніше. Заплянована ще скликати ширші громадські сходини, на яких буде вибраний місцевий громадський комітет для відсвяткування 1000-ліття Хрищення Руси-України в Гартфорді.

Патріярхальні діячі підготовляють з'їзди

Філядельфія (В.М.). — Як відомо, у травні ц.р. відбудуться два важливі з'їзди організованого українського католицького мирянського руху: на 4-го травня скликано до Філядельфії Крайовий з'їзд делеґатів Українського Патріярхального Товариства в ЗСА, пов'язаний з 20-літтям існування організованого патріярхального руху, а 18-го і 19-го травня відбудуться в Торонто 5-ий Конгрес мирян, присвячений ситуації Церкви в Україні у 40-ліття арешту української католицької ієрархії, та делеґатський з'їзд Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО).

З метою краще підготовити ці з'їзди, а також, щоб обговорити сучасний стан в Українській Католицькій Церкві після смерти Патріярха Йосифа, з ініціятиви Президії УПСО відбулася тут спільна нарада патріярхальних діячів для обмірковування актуальних проблем руху і намічення його найближчих завдань. До участи в нарадах запрошено членів Головної Ради УПСО, Крайової управи УПС в ЗСА та представників Товариства „Свята Софія" в ЗСА. Нарада відбулася в суботу, 16-го березня, у приміщенні філії Українського Католицького Університету. Присутніми були 18 учасників, в тому голова Українського Крайового Патріярхального Об'єднання Мирян у Великій Британії мгр Роман Кравець, та голова Крайової ради Українських Організацій за Патріярхат в Канаді Роман Ганкевич. Голови католицьких та патріярхальних об'єднань в Австралії, Арґентині, Німеччині та Західній Канаді надіслали свої письмові суґестії.

Наради відкрив і ними проводив голова УПСО, д-р Богдан Лончина. Він також виголосив довшу доповідь про сучасний стан УКЦеркви та відносин, які склалися по смерті Патріярха Йосифа. Другу доповідь про завдання патріярхального руху на сучасному етапі прочитав д-р Василь Маркусь. Секретар Президії УПСО, інж. Василь Колодчин, представив проєкт деяких акцій організованого патріярхального руху на найближче майбутнє.

Над порушеними питаннями вив'язалася довша дискусія, у якій учасники нарад шукали за найкращими відповідями, як далі бути УКЦеркві в обличчі нових подій. У дискусії забирали голос: Рома Гайда, Дарія Кузик, д-р Романа Навроцька, ред. Роман Данилевич, мґр Богдан Климовський, о.Р. Ганкевич, д-р Роман Осінчук, ред. Василь Пасічняк, мґр Р. Кравець, інж. Олександер Пришляк.

У підсумках дискусії прийнято деякі ствердження та пропозиції, що будуть розглядатися на наступних з'їздах. Стверджено, що реакція на відомого листа Східньої Конґреґації з вересня 1984 року була виправдання; вона не була як слід скоординована, однак важливо, що Конґреґація і український Єпископат довідалися про реакцію мирян. Висловлено побажання суппроти верховної церковної влади в УКЦеркві з наголо-

(Закінчення на стор. 4)

Появилася друком нова книжка про Тернопіль

Торонто. — Тут в друкарні оо. Василіян вийшла друком книжка Богдана Остап'юка п.з. „Давній Тернопіль". На зміст книжки складаються історичні нариси, постаті, картини хліборобської праці та спогади. Ця 208-сторінкова книжка, у твердій обгортці, з ілюстраціями, видана заходом і коштом земляцького об'єднання „Тернопільщина" у Філядельфії.

Згідно з рішенням 6-го З'їзду земляків Тернопільщини, що відбувся 10-го і 11-го вересня 1983 року на Союзівці, всі ті земляки, які зложили пожертви на видавничий фонд, або бодай закупили третій том „Шляхами Золотого Поділля" одержать книжку даром, залучивши до замовлення точну адресу і одного дол. на пересилку. Всі інші земляки і ті, що хочуть купити книжку, повинні прислати разом із замовленням 6 дол. і один на пересилку. В Канаді коштує книжка 7 дол. і один на пересилку.

Замовлення у ЗСА слід слати на адреси: Yaroslaw Klymowsky, 539 W. Olney Ave., Philadelphia, Pa. 19120, або Bohdan Ostapiuk 927 N.W. 10th St., Miami, Fla. 33136.

В Канаді слати на адресу: Wacyk Wacyk, 2118A Bloor St. 2nd floor, Toronto, Ont. M6S 1M8.

З уваги на те, що наклад книжки невеликий, слід спішитись із замовленням. При цьому пригадаємо, що земляцьке об'єднання у Філядельфії і в Канаді має ще перший і другий томи „Шляхами Золотого Поділля" в ціні 15 дол. і третій том в ціні 35 дол.

Відбулася зустріч з українськими членами парляменту

Оттава (С. Яворський). — В середу, 20-го березня ц.р., тут відбулась зустріч української громади з парляментаристами українського походження. Зустріч приготував і перепровадив місцевий Клюб Українських Професіоналістів і Підприємців, при співучасті крайового Об'єднання Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців і клюбів з Монтреалю, Торонто, Ошави і Садбур. Комітет Українців Канади також додав свою моральну і матеріяльну допомогу.

Перед вечерею учасники зустрічі були запрошені до великої „Залі конфедерації" в будинку парляменту, щоб взяти участь у святкуванні дня народження прем'єра Браєна Малруні. Прем'єр трохи спізнився, бо якраз того вечора було голосування в Палаті громад над вотумом довір'я, на якому прем'єр і більшість міністрів і послів мусіли бути присутні. Остаточно після 7-ої години вечора прем'єр, зі своєю дружиною Мілою і дітьми прибув до переповненої залі і привітав всіх присутніх.

Після цього учасники зустрічі перейшли до іншого будинку, до залі залізнодорожної комісії, в якій два роки тому відбулося відкриття шістьох панелів покійного Василя Курилика. Ці панелі, які відображають процес іміґрації українців до Канади, були вмонтовані на постійно на головній стіні цієї залі. Тут відбулася урочиста вечеря, з промовами і презентацією ілюстрованої книжки „Сіль і колач — життя українців в Канаді" (Salt and Braided Bread — Ukrainian Life in Canada) всім присутнім членам канадського парляменту українського походження.

За головним столом сидів господар вечора, голова оттавського клюбу Корнило Попик з дружиною, президент Об'єднання Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців д-р Йосип Слоґан, президент Королівської тайної ради, міністер Рей Гнатишин, заступник президента Комітету Українців Канади, суддя Михайло Барилюк, Митрополит Української Греко-Православної Церкви Василій, представник мейора Оттави, радний Говард Смит і парох Української Католицької Церкви о. Володимир Шевчук. Інші міністри, сенатори та посли сиділи при загальних столах з членами клюбів організаторів.

Після молитви, проведеної Митрополитом Василієм, господар вечора попросив д-ра Слоґана вести дальшу програму. Д-р Слоґан представив гостей при головному столі і привітав присутніх федеральних міністрів: Гарві Андре, міністра постачання і обслуги Джека Мирту, міністра багатокультурности, Стенлі Гайдаша і Степана Папроского, колишніх міністрів багатокультурности, Михайла Стара, колишнього міністра праці, сенатора Павла Юзика, сенатора Марту Паламарек-Бєліш, послів д-ра Олександра Кіндія, Вілляма Лесика і Андрія Вітра. Відтак міністр Р. Гнатишин прочитав привіт для зустрічі від прем'єра Б. Малруні, в якому прем'єр висловив своє признання для українців Канади за їхній вклад в розбудову країни.

Головним промовцем був суддя М. Барилюк. Йому належиться особливе признання за дуже змістовну і відважну промову, в якій він представив українські проблеми перед міністрами і парляментаристами канадського уряду. Він згадав про недавні напади на українців Канади організацією, яку очолює Сімон Візенталь, і заявив, що українці в Канаді не є проти покарання винних одиниць, але протестують проти групового обвинувачення. Суддя Барилюк говорив про дискримінацію проти українців в ранніх періодах їхнього поселення, включно з інтернованими понад 5,000 українцями, які іміґрували до Канади з Австрії, в таборах відокремлення. Він згадав і про наших українців в Україні які живуть в неволі та злиднях, і яким Москва навіть не дозволяє отримувати допомогу з Канади.

Зворушливим моментом було відчитання д-ром Слоґаном цитати з документу про нагородження покійного Пилипа Коновала „Хрестом Вікторії" за його геройські вчинки під час Першої світової війни.

На закінчення відбулась презентація книжки „Сіль і Колач — життя українців в Канаді", яку вручено міністрам, сенаторам і послам. Книжку для колишнього посла судді Івана Дікура, який не міг бути присутнім з огляду на стан здоров'я, прийняв посол В. Лесик.

Вечір закінчився молитвою і українським гимном, після чого присутні мали нагоду розмовляти з гостями і ближче познайомитись з репрезентантами в канадському уряді.

Українка виступала на Естонському Святі Незалежности

Ню Йорк. — З нагоди 67-ої річниці проголошення незалежности Естонії, Форум Европейських Поневолених Народів влаштував недавно спеціяльну програму, на якій головним промовцем була Марія Душник, почесний член Головного Уряду УНС. Імпреза відбулася тут в Естонському домі під проводом Юти Курман, голови Світової Федерації Естонських Жіночих Клюбів.

У своїй промові на тему „Що русифікація означає для поневолених націй", М. Душник підкреслила небезпечні аспекти московського комуністичного правління в поневолених країнах, особливо згадала про різні форми русикіфації, яка на ділі є формою етноциду і геноциду. Вказуючи на різні аспекти русифікації, прелеґентка звернула спеціяльну увагу на мовну політику Москви, яку Кремль провадить під кличем „Російська мова — це мова приязні й співпраці". Уряд СССР тепер поширює навчання російської мови вже в дитячих садках в усіх не-російських республіках СССР, чого навіть Сталін не важився впровадити.

Промовець далі твердила, що одним з дуже поширених аспектів русифікації є розповсюджування російських книжок в неросійських республіках, і тільки дуже незначна кількість друкованих видань виходить в рідних мовах неросійських республік.

М. Душник закликала до спільної дії перед американським Урядом і американським народом в справі русифікації „наших братів і сестер в Україні, балтицьких країнах і інших поневолених націях". Вона сказала, що хоч тепер немає великої надії для свободи поневолених націй, скорше чи пізніше „московська тиранія і поневолення мусять скінчитися, якщо вільний світ має лишитися вільним".

Інший промовець, Тайму Міідо, відчитала „Привіт з нагоди Дня Естонської Незалежности та визволення европейських поневолених націй".

ЗСА ПЕРЕСТЕРІГАЮТЬ ІРАН ПЕРЕД КОНСЕКВЕНЦІЯМИ

Вашінгтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена перестерігла іранський уряд аятолли Хомейні перед далекойдучими консеквенціями, якщо захоплений терористами американський громадянин, кореспондент агентства Ассошіейтед Пресс Террі А. Андерсон буде розстріляний, як погрожують іранці.

Пересторогу Вашінґтону передано через швайцарську амбасаду в Теграні, яка заступає інтереси З'єднаних Стейтів Америки в тій країні, з якою ЗСА не вдержують дипломатичних зносин. У пересторозі державний секретар Джордж Шулц в дуже гострій формі засуджує іранський протекціонізм над терористичними групами не тільки в самому Ірані, але також в багатьох країнах Близького Сходу і каже, що у випадку вбивства американських громадян в майбутньому ЗСА напевно поведуть якісь відплатні акції проти Ірану. Політичні спостерігачі кажуть, що перестерога Шулца подібна до тієї, яку свого часу Вашінґтон надіслав був Теграновi під час тривання кризи за закладників і знищення документації американської амбасади в 1979-80 роках. Тодішній президент Джиммі Картер заявляв, що ЗСА не завагаються вжити військову силу, якщо Іран зважиться на масове вбивство закладників. І це не були тільки порожні фрази, — кажуть спостерігачі, бо деякі американські військові частини отримали були наказ приготовлятися до можливої акції висадки. Також військові кораблі почали були оточувати Іран з усіх сторін.

У Ливані шість американських громадян були схоплені силою терористами в останньому році. Т. Андерсон був схоплений озброєними терористами 16-го березня ц.р.

Речники Адміністрації Р. Реґена намагаються не робити з цієї справи забагато розголосу. Але справу погрози Дж. Шулца Іранові підхопили американські засоби масової інформації і розголосили її може навіть у небажаний Вашінґтоном спосіб. У виду того речник Державного департаменту Бернард Калб склав коротку заяву для представників преси, у якій говориться, що, мовляв, становище Уряду ЗСА у відношенні до тероризму в світі є відоме і тому не треба дивуватися, що ЗСА реагують у відповідний спосіб на кожний терористичний акт. На запитання кореспондентів чи ЗСА є дійсно готові інтервеніювати військово в Ірані, якщо іранці виконають свою погрозу вбивства, Калб заявив, що він не є уповноважений складати такі заяви чи відповідати на подібні питання, однак хоче відмітити, що така можливість напевно існує, коли про неї говорять офіційні речники Уряду.

Минулого тижня також Роберт МекФарлейн, дорадник Президента у справі крайової безпеки, також критикував Іран за його підтримку терористичних груп в Ливані кажучи, що одного дня країнам, які виставлені на небезпеку, може „урватися терпець" і вони реагуватимуть гостріше, як досі на брутальну поведінку терористів і їхніх протерторів.

В СВІТІ

У БАҐДАДІ БУВ ВЕЛИЧЕЗНИЙ вибух у дуже густо заселеній дільниці міста. Західні обсерватори ствердили, що вибух правдоподібно іранської ракети, поранив сотки цивільного населення.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР японського уряду Ясуґіро Накасоне заявив кореспондентам, що він скоро опублікує свій погляд на вільну світову торгівлю, і запропонує плян, завданням якого буде не допустити до так званої „торговельної війни" між державами вільного світу. Деякі держави світу жалуються, що Японія засипає дослівно своїми товарами світові ринки, але не допускає товарів інших держав до себе, щоб таким чином не сприяти процесові безробіття в себе вдома. Справа торгівлі з Японією була також предметом розмов в Сенаті ЗСА і в комісіях в Палаті Репрезентантів.

НЕВІДОМІ ВБИВЦІ ЗАБИЛИ ножем на вулицях Лондону у Великобританії 39-річного американця Джана Френсиса Стерлінґа, співробітника денверського відділу Сити банку. В останньому часі Стерлінґ багато разів виїжджав у банкових справах до Савдійської Арабії. Поліція думає, що американця вбили грабіжники і що це вбивство не має політичного підложжя.

ПОДРУЖЖЯ НІКОЛАЙ І НАДЄЖДА Панкови отримали дозвіл на виїзд до Ізраїля. Про виїзд за кордон вони старалися на протязі сімох років. Н. Панков заявив кореспондентам, що їх несподівано викликали до КҐБ і заявили, що коли вони хочуть виїхати до Ізраїля повинні негайно подати прохання на виїзд. Раніше вони старалися виїхати до З'єднаних Стейтів Америки але, бажаючи оминути комплікацій, Панкови подали прохання про виїзд до Ізраїля, згідно з бажанням КҐБ хоч вони є росіянами. Візу їм видали поспішно і подружжя Панкових виїхали минулої п'ятниці, 29-го березня з Москви до Відня.

З БЕЙРУТУ І ЄРУСАЛИМУ інформують кореспонденти, що до південної частини Ливану знову почали прибувати партизани, члени Палестинської Визвольної Організації. Ізраїльці ствердили цей факт після вбивства кількох палестинців під час нападу на оселі шиїтів. Крім того про перекинення палестинців у південну частину Ливану повідомляла християнська міліція в Бейруті.

МИНУЛОЇ П'ЯТНИЦІ, 29-го березня невідомі терористи підклали бомбу в кінотеатрі, у якому висвітлювалися жидівські фільми, тривав одним словом фестиваль жидівських фільмів. В кінотеатрі в тому часі було приблизно 50 осіб, з того 20 було легко поранені осколками бомби. Жидівські чинники підозрівають, що бомбу підклали неонацисти, бо в кінотеатрі демонстрували фільм п.з. „Айхман — людина третього райху".

В МАНІЛІ, ФІЛІППІНИ, знову неспокійно. Майже кожного дня на вулицях міста відбуваються менші чи більші антиурядові демонстрації, або страйки. Крім того опозиційні групи перестерегли уряду, що у випадку пофальшування документів процесу над вбивниками лідера опозиції Беніньо Акіньо, вони зорганізують таку демонстрацію, якої уряд ще не бачив в Манілі.

ТИСЯЧІ ПАЛОМНИКІВ взяли учать у спеціяльній процесії в Єрусалимі з нагоди шутної неділі і у святочному настрої з пальмами у руках ішли слідами Ісуса Христа відмічуючи тим самим його тріюмфальний в'їзд до Єрусалиму коротко перед своїми муками, смертю на хресті і Воскресенням. У поході, який розтягнувся на кілька миль, взяло участь багато молоді і малих дітей, — інформують кореспонденти.

В. ЯРУЗЕЛЬСКІ ПОГРОЖУЄ РОЗПРАВИТИСЬ З ДИСИДЕНТАМИ

Варшава. — Виступаючи на засіданні польської робітничої партії, генерал Войцех Ярузельскі загрозив розправитися з дисидентами і прихильниками забороненої профспілки „Солідарність", якщо вони продовжуватимуть виступати проти польського комуністичного режиму.

Ярузельскі заявив, що уряд покищо не вживав рішучих заходів проти своїх критиків і в нього нема бажання займатися цим, але якщо такі виступи будуть продовжуватися, то терпець в уряду може урватися і він „не зупиниться перед рішучими заходами, які дозволені законом".

Це попередження Ярузельского прозвучало в період загострення відносин між урядом і Католицькою церквою і закликів лідерів „Солідарности" організувати демонстрацію протесту проти нового підвищення цін на продукти.

Лідер „Солідарности" Лех Валенса і 3,5 мільйона членів офіційних, державних, профспілок протестували проти підвищення цін, які піднімуться на 12-13 відсотків, що приведе до десятивідсоткового підвищення рівня життя.

Погрози, що прозвучали у п'ятницю, 29-го березня, у промові генерала Ярузельского, відносилися також і до священиків, які критикували уряд у своїх проповідях.

Речник уряду Єжи Урбан сказав, що уряд прийме також відповідні закони щодо священиків-дисидентів, якщо вони не перестануть критикувати керівників Польщі і комуністичну систему.

Відносини між урядом і Церквою значно погіршилися після викрадення і вбивства агентами секретної служби в жовтні минулого року гарячого прихильника „Солідарности" священика Єжи Попелюшка. Уряд Польщі пішов на безпрецедентний для комуністичної держави крок: переведено суд над чотирма членами секретної служби, винними у викраденні і вбивстві священика Є. Попелюшка, які були засуджені на довгі терміни тюремного ув'язнення.

Як твердять прихильники „Солідарности", за останній час значно збільшилася кількість священиків, які відкрито критикують уряд у своїх проповідях.

Уряд Ярузельского, випустивши по амнестії в липні минулого року з тюрем багатьох політичних в'язнів, намагався з того часу якось примиритися з опозиційними групами.

Р. Реґен остерігає американців перед совєтською загрозою

Ню Йорк. — Свій черговий недільний виступ перед американськими радіослухачами президент Роналд Реґен присвятив проблемі тайних і явних спроб Совєтського Союзу створити комуністичний пляцдарм на американському континенті, і в першу чергу в Нікараґуа.

Президент нагадав, з якими труднощами йому і його співробітникам доводиться мати справу, коли йдеться про надання допомоги повстанцям, які борються за скинення марксистського режиму в Манаґуа. „Якщо ми не зможемо допомогти цим борцям за свободу і гідність людського духа, — сказав Президент, — ми тим самим покажемо цілому світові, що найсильніша держава на землі не має сили і волі погасити пожежу на своєму, власному дворі, яку розпалили наші вороги. ...Ми не повинні допускати, щоб борців за свободу в Нікараґуа розстрілювали з допомогою тих же гелікоптерів, з яких поливають вогнем партизанів в Афганістані. ... Я знаю, що головна мета Совєтського Союзу — це перетворити Центральну Америку в пляцдарм, з якого він постарається захопити всю нашу півкулю. ... Ми повинні тверезо дивитися на те, що відбувається і не ховати голову в пісок, як струсь".

Р. Реґен сказав, що він знає багато членів Конґресу які не хочуть дивитися правді в очі, бо ця правда неприємна, а головне, якщо тверезо оцінити все те, що відбувається в цьому районі, треба буде виділити багато мільйонів долярів, щоб направити ситуацію.

В АМЕРИЦІ

КОНСЕРВАТИВНА ГРУПА американської молоді звернулася із закликом до американського народу бойкотувати совєтські товари, імпортовані з Совєтського Союзу. „Ми не повинні провадити нормальні торговельні відносини з режимом, що мордує американських старшин, що зістрілює цивільні пасажирські літаки та який силою захопив Афганістан". Дан Розенберґ, голова Крайового традиціоналістичного кокусу, заявив, що „американський нарід повинен повідомити совєтів та бойкотувати всі товари, які приходять з СССР, між ними ікру і водку, які продаються у великій кількості в Америці.

В САН ФРАНСІСКО гробокопателі продовжують далі страйк, який охопив 10 цвинтарів. Минулого року спілки гробокопателів погодилися на „замороження" платень, які виносять тепер 12.50 дол. на годину. Тепер члени цієї спілки домагаються 5 до 10 відсотків підвишки. Покищо похоронні заведення мають труднощі з трупами, яких не можуть ховати аж доки не полагодять справу підвишки для гробокопателів.

ВЕСНЯНІ БУРІ І СНІГОВІЇ навістили середні стейти ЗСА до тої міри, що тисячі мешканців на побережжях Великих озер були евакуовані до більш безпечних місцевостей. В таких стейтах як Міннесота, Небраска і інших впало 11 інчів снігу і рух на дорогах є майже в цілості спаралізований.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ освіти Вілліям Дж. Беннетт опрокинув деяких критиків, які твердять, що запропоновані зменшення федерального бюджету спричинять зменшення студентів у школах. Він заявив, що справа оборони є прероґативою федерального Уряду тоді коли освіта є під контролею стейтових і міських властей. Правдоподібно, казав він, студенти будуть змушені записуватися до університетів з нижчими оплатами.

З УРЯДОВИХ КІЛ У ВАШІНҐТОНІ повідомляють, що американський Уряд секретно повідомив Іран, що Америка візьме рішучі кроки проти теґеранського уряду, якщо цей уряд буде судити чи виконає смертний присуд над американцями, яких схопили терористи в Ливані. Між тими схопленими американцями є католицький священик. Ісламська терористична група „Джігад", яка має зв'язки з іранським урядом аятолли Хомейні, публічно заявила, що вона придержує пірваних американців. Уряд ЗСА не виявив, які заходи будуть зроблені, коли б згаданим американцям щось сталося, але спеціялісти здогадуються, що це буде певного роду мілітарна акція.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ламання міжнародних договорів

Двадцять три американські конґресмени, виключно демократи з ліберального і центрового крил Демократичної партії, переслали новому кремлівському диктаторові Міхаїлові Ґорбачову листа, в якому перестерігають його, щоб СССР не зламав підписаних ним міжнародних договорів, бо у такому випадку не можна рахувати на будь-який успіх Женевської конференції про припинення перегонів у зброєнні. Між підписаними на тому листі є дуже впливові голови трьох Комісій Палати Репрезентантів, закордонної, військової і бюджетової. За вісткою про той виступ демократичних конґресменів, яка появилася в „Ню Йорк Таймсі" з 25-го березня 1985 року, автори листа закидають Москві конкретно зламання договору з 1972 року встановлюванням цілої радарної системи біля Красноярска. Демократичні конґресмени звертають увагу Ґорбачову, що будування большевиками цієї радарної системи внеможливить будь-яку поступку у встановленні американської оборонної системи з космосу, названої „зоряною війною", якої страшенно боїться Москва. Можна сумніватися, чи той лист-пересторога американських демократичних конґресменів матиме якийсь позитивний наслідок, але сам факт написання такого листа добре свідчить, що вже і ліберальні кола в Америці переконуються, що Совєтський Союз — це віроломна країна, з якою трудно договорюватися, бо вона ламає прийняті зобов'язання.

За твердженням совєтологів — Москва зламала всі свої міжнародні зобов'язання, що їх прийняла на протязі 60-річного володіння большевизму, за винятком тільки одного договору з 1955 року, який признавав Австрії її передвоєнні державні кордони в заміну за зобов'язання Австрії зберігати строгу невтральність. Відомо, що червона Москва зараз же зламала і далі безсоромно ламає власну „найдемократичнішу у світі" конституцію. З найбільш відомих зобов'язань, що їх прийняли і зараз же зламали большевики — це Гельсінкський договір з 1-го серпня 1975 року: 33 европейські держави плюс ЗСА і Канада затвердили тоді СССР непорушність державних кордонів СССР в заміну за зобов'язання СССР завести у себе права людини, дозволити на свобідний обмін ідеями, шанувати права людини. Однак, як відомо, большевики зразу же ті зобов'язання викинули на смітник, а коли вільний світ почав таврувати за це Москву і домагатися виконання гельсінкських зобов'язань, то кремлівські володарі відкинули ті вимоги Заходу арґументом, що невільно втручатися до „внутрішніх справ" СССР.

Справедливість каже признати, що большевики не є першими, які ламають свої міжнародні зобов'язання та не шанують власних законів. Мешканці Західньої України, які після Другої світової війни розбрились по всьому світі, не захотівши жити під ворожим червоним режимом, мають ще у свіжій пам'яті всі митарства і цинічне ламання своїх міжнародних зобов'язань як і власних законів Польщею між двома світовими війнами.

Дня 26-го вересня 1922 року варшавський сойм прийняв був закон про автономію для трьох південносхідніх воєвідств, тобто для Східньої Галичини, з добавком, що найдалі до двох літ має бути заснований український університет на терені одного з тих воєвідств. Рішення Ради амбасадорів, як виконавчого органу Найвищої ради, яке признавало Польщі Східню Галичину, покликувалося на те власне польське ствердження, що Східня Галичина вимагає автономного устрою. Проте, як тільки признано Польщі Галичину — вона зараз же той свій власний закон і те своє міжнародне зобов'язання викинула на смітник. Як відомо, за 20 років існування Польщі між двома світовими війнами не тільки не признано Галичині автономії, але скасовано давні півавтономні установи, існуючі за Австрії (Крайовий Виділ у Львові), і не тільки не дано українцям університету, але скасовано всі 14 існуючих за Австрії українські катедри і так звані доцентури у Львівському університеті та заведено для української молоді „нумерус клявзус", що не допускав до університетських студій. Польща, процесуючись за державноправний статус Східньої Галичини, підписала теж міжнародний договір про „охорону національних меншин" з 28-го червня 1919 року. Але 13-го вересня 1934 року Польща формально й офіціяльно „відкликала свій підпис" під тим договором, а польський міністер закордонних справ полковник Бек цинічно заявив у соймі, що „ми підписали, бо мусіли".

Ото ж українці перевірили на власній шкірі, що таке ламання власних законів і міжнародних зобов'язань окупаційними режимами. Червоні кремлівські володарі ще настільки „чесні з собою", що вся державна система СССР побудована на запереченні християнської етики, побудована на збройній і поліційній силі та брехні.

Степан Женецький

ДРУГА АМЕРИКАНСЬКА „ЗОРЯНА ЗБРОЯ"

Що Америка за президента Реґена нарешті вповні зрозуміла, яку велику загрозу для неї самої і для цілого вільного світу, становить агресивна комуністична Москва, видно з того, що Вашінґтон приготовляється до оборони не тільки військово-мілітарно, але також і духово-ідеологічно.

Як це загальновідомо, в останніх часах багато пишеться й говориться в Америці і в цілому світі, про т. зв. „Зоряну війну". Тієї американської „Зоряної війни" дуже налякалася комуністична Москва і наробила багато галасу про неї. Зі страху перед нею Кремль погодився на переговори про зменшення атомової зброї, які саме тепер відбуваються в Женеві, Швайцарія. Як відомо, спершу совєтський уряд стовбурчився і говорив, що тільки тоді погодиться на ті переговори, якщо Америка забере назад свої ракети, звернені дулами на Совєтський Союз, які вона вже частинно розставила в Німеччині й Італії, а на днях почала розставляти також в Бельгії. Коли ж комуно-московські заправила почули про американську „зоряну зброю" — вони присмирніли і погодилися на переговори в Женеві, де вони постановили перемовити американців, щоб вони не починали виробляти цієї запляннованої „зоряної зброї".

Мабуть, побачивши, що з Совєтським Союзом можна говорити тільки з позиції сили, Америка запланувала розбудувати свою силу не тільки на військово-мілітарному відтинку, але також і на відтинку духово-ідеологічному. Запланувавши розбудувати в майбутньому оборонну „зоряну зброю" проти совєтських ракет, та побачивши, як СССР її на смерть перелякалася — Америка плянує скріпити також свою другу „зоряну зброю" на духово-ідеологічному фронті. Цією другою „зоряною війною", яка вже проходить від довгого часу між Совєтським Союзом і Америкою, є ідеологічна „зоряна війна", що ведеться в повітрі, на хвилях етеру. Це радіова війна, яка простягається в найдальші закутини світу.

Як пишуть американські знавці,-рівновага радіових сил між Америкою і Совєтським Союзом, є, під сучасну пору, більш корисною для Кремля, аніж рівновага на мілітарному відтинку. Але хоч американська радіова потуга „Голосу Америки", „Радіо Вільна Европа" і „Радіо Свобода", є набагато слабша, як совєтські радіопередачі, то все ж вони успішно поборюють московську повітряну брехню. Американці оцінюють, що їхніх передач з тих трьох радіостанцій, що передають у 42-ох мовах, слухає біля 110 мільйонів слухачів, багато з яких ніколи не чули правдивих новин в жадний інший спосіб.

Одначе також в цій ідеологічній, повітряній, „зоряній війні", як і в мілітарній „зоряній війні", технологія замінює рівновагу, а гроші відограють при тому велику ролю. Наприклад:

- більше як 80 відсотків із 108 пересилачів „Голосу Америки", є 15-річної давности, а більше як 30 відсотків з них є 30-річної давности;
- „Голос Америки" передає 989 годин тижнево у 42-ох мовах, а радіо Москви передає 2,175 годин тижнево у 81-ій мові;
- між усіма народами, що проводять цю повітряну, радіову, ідеологічну, „зоряну війну", Америка находиться на п'ятому місці щодо передаваних годин в Африці, є на п'ятому місці щодо передаваних годин в Латинській Америці і Карабському районі, і шосте місце займає щодо передаваних годин у Східній Европі і Східній Азії.

Та ця перевага в годинах передач з Москви, не має дуже великого значення — тут грає ролю якість передач. Хто слухає радіопередачі з Москви, а також „Голос Америки", англійського Бі-Бі-Сі пересилання з Німеччини, Франції і Голляндії, то хоч як комуно-москалі хитро брешуть, а західні радіопередачі є безсторонні, об'єктивні — деякі вісті навіть не подобаються західнім країнам, то все ж слухачі вірять західнім пересиланням, а не московській забріханій пропаґанді.

Одначе є багато районів в Африці, Азії, а навіть в Латинській Америці, до яких московські радіопередачі доходять, а радіомовлення „Голосу Америки", і Бі-Бі-Сі, не доходять. Під сучасну пору в деяких районах світу чути виразно звук „Голосу Америки", але він дуже слабий в деяких районах Близького Сходу і східніх частин Совєтського Союзу, де передачі є на коротких хвилях.

Знаючи важливість чужомовних радіопередач у поборюванні комуномосковської пропаґанди, уряд Реґена намагається цьому зарадити. Він вислав директора Американської Інформаційної Аґенції, Чарлза Вікса, в подорож довкола світу, щоб поширити сітку радіопередач „Голосу Америки". Він уже відбув розмови в Марокко, щоб там збудувати радіову станцію для передач на коротких хвилях. В цій самій справі ведуться переговори в Ізраїлі і будуть радіостанції в Срі Ланці і Тайлянді. Заключено домовлення на побудову радіостанцій на

(Закінчення на стор. 4)

Дора Рак

КОНФЕРЕНЦІЯ ДЕКАДИ ЖІНОК У НАЙРОБІ

Передконференційні пляни треба ще постійно доповнювати додатковими або новими інформаціями. От найновіша зміна, важлива для тих організацій і осіб, що плянують їхати до Кенії, щоб брати участь у „Форумі 1985" — це нова дата: 10-го до 19-го липня 1985 року.

Згідно з інформаціями на сходинах НДЖО (не-державних організацій при Об'єднаних Націях) 21-го березня 1985 року, Форум буде офіційно отворений з відповідним церемоніялом в дні 10-го липня в Кеніята Сентер у місті Найробі, столиці східньоафриканської держави Кенії. Після ранніх урочистих формальностей пополудневі наради дадуть перегляд запляннованих програм і дискусійних лав (воркшапів), та запрезентують програмовий панель, фільми та драматичні продукції. На вечір цього ж дня жіночі організації Кенії запланували фолкльорні програми, щоб познайомити учасниць із питомою культурою і традиціями свого народу, що складається із поверх сорока етнічних племен з багатою народною творчістю кожному із них питоменною.

Нова дата зручніша, бо учасниці Форуму зможуть напочатку користати із великого конференційного центру. В цьому світової слави осередку, названим іменем першого президента Йомо Кеніятта (1890/6-1978) часто відбуваються світові міжнародні конференції і з'їзди. Дальші наради Форуму будуть відбуватися в університиті, що був оснований в 1970 році.

Там же комітет НДЖО буде приділювати кімнати на дискусійні лави, даючи першенство тим, що мають гльобальну тематику, або й буде лучити ті, що мають подібні теми. Досі зголошено коло 500 дискусійних лав у тому один від Світової Федерації Українських Жінок Організацій (СФУЖО) з участю українських панелісток. Крім цього українки поділять поміж собою участь у відповідних чужих дискусійних лавах, де залежно від теми і атмосфери — можна б представити становище українських жінок.

Щоб оминути гостріші конфлікти (як це мало місце в Копенгаґені на Форумі 1980 року) Комітет приготовив регулюючий процедуральний правильник, виходячи із заложення, що може бути різниця думок, опіній чи поглядів, але Комітет вимагає від учасниць взаємного респекту.

Українську делеґацію Федерації що складається із десяти осіб, очолює голова д-р Марія Квітковська, а координатором дій буде її заступниця Олена Процюк. Одначе в Кенії збереться більша група українок, бо й інші організації плянують вислати своїх делегаток, що й влегшить поділ праці на місце, спільне плянування, а то й імпровізування дій залежно від існуючих обставин.

Під час Форуму буде виходити щоденна газета, яку редаґуватиме Бріґітта Віїг, норвежка, при допомозі десятьчленного редакційного складу.

Радять приїхати до Найробі два-три дні скоріше, щоб привикнути до іншого клімату і вчасно зареєструватися в днях 8-9-го липня в університеті. Ця — тепер модерна столиця з одним мільйоном населення була ще заснована в 1899 році, а перебудована в 1920 роках. Положена на висоті коло 5,500 стіп понад поземом моря, на південь від екватора, з поміркованою температурою.

Ще пригадка про деякі формальності. Отож до 31-го березня належить реєструватися на мешкання через туристичну аґенцію або прямо в комітеті НДЖО в Кенії; також про в'їздову візу (важливу на три місяці) можна старатися через аґенцію або безпосередньо в консуляті чи Місії Кенії (перевіривши дату пашпорту!). Мешканці країн, що належать до британського комонвелту не потребують візи, бо Кенія є його членом. Кінцевий реченець для реєстрування дискусійних лав на форумі є до 1-го квітня, а до 15-го квітня можна ще реєструватися до участи у Форумі в НДЖО комітеті в Ню Йорку за оплатою 10 долярів (777 UN Plaza, New York, N. Y., 10017).

Очивидно вказаним є перевірити перед їздою стан здоров'я та подбати про таблетки проти малярії, які треба заживати перед, в часі і після повороту з Кенії, а й з осторожности можна брати застрик проти холери. Про тсе-тсе мухи ніхто не говорить, бо, мабуть, їх нема в Найробі, але затє остерігають перед вуличними злочинцями. Тому то й буде їздити окремий автобус поміж Кеніятта Центром і університетом. Готелі є в центрі міста або в близькому сусідстві, але треба бути приготованим, що ліпші-першоклясні будуть зарезервовані для державних делегацій. На місці буде забезпечена медична допомога. Рекомендується брати окреме забезпечення на покриття медичних видатків закордоном (деякі американські полиси це включають).

Побуваючи в Африці, варто поїхати в глибину країни на сафарі — подивитися на вулканічні гори з найвищим вершком гори Кенії, або на пограниччя, щоб

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Уляна Климишин

Подорож у минуле та в природу

Одною із приємностей життя української громади в Дітройті — це мистецькі виставки в Ґалерії ЕКО, яку веде Ліда Колодчин. Першою виставкою сезону 1984-85 була виставка мисткині Галини Цісарук-Конопади. Між 45-ма виставленими образами, своєю кількістю переважали ікони.

Відразу, ввійшовши до Ґалерії в часі відкриття, можна було зробити два спостереження. Перше, це відношення громади до мисткині, на яке вказує не так факт, що присутніх на відкритті було надзвичайно багато, як то, що присутні були різного віку. Цікаво запримітити також, що — як часто буває на виставках — багато присутніх, це були ті, яких на інших імпрезах рідко видно. Присутні не лише тепло прийняли твори мисткині, але виразно відчувалося велике заінтересування її працею, мовляв: Ану, що нового створила наша Галина від останньої своєї виставки?

Це питання приводить нас до другого спостереження, а саме про маркантний розвиток у творчості мисткині за останніх кілька років, який відразу вдаряє в очі глядача знайомого з її працею. Виставлені образи звертали увагу на присвоєння нової техніки (спеціяльно аплікація золота на іконах), на різноманітність тематики та на цікавий переклик реального із абстрактним. А найважливіше, що нові образи вказують на те, що мисткиня здобула вищий рівень певности в своїй творчості.

Відкриваючи виставку, присутніх привітала Марта Савчук в англійській мові (з огляду на присутніх товаришів студій, як з Дітройту, так і з подорожей і студій у Римі), коротко з'ясовуючи відношення ікон із абстрактним мистецтвом. Спільними характеристиками цих двох „родів" мистецтва, це стилізованість, плоскістьдвовимірність, та високо розвинена символіка. У привітанні також звернено увагу на противорічності) старе-нове, природа-надприродне, фізичне-духове, емоційне-інтелектуальне), які вміло мисткиня Галина Цісарук-Конопада вплітає у цілість.

Після привітання гостей, виставку відкрив маестро Едвард Козак. Можу собі уявити, що маестро з гордістю і приємністю поглядав на виставку своєї колишньої учениці. Маестро говорив про відношення творчости мисткині до течій теперішнього мистецтва, але підкреслив етнічні та історичні корені її творчости, звертаючи увагу на різноманітність тематики.

Яку саме тематику відтворює мисткиня? Галина Цісарук-Конопада ділить свою працю-творчість на дві групи: подорож у минуле та особисте відчуття природи. У загальному, мисткиню цікавить процес зміни — вплив часу, та оточення, як на природу, так і на твори людини. Мисткиня вважає цей процес зміни, який для творів людини, очевидно, включає старіння та різнорідне знищення процесом абстракції: виділення, відкинення несуттєвого, а залишення та підкреслення власної суттєвої есенсії минулого. У групу „Подорожі у минуле" входять ікони та представлення переважно архітектурних залишок минулого. Одначе ікони Галини Цісарук-Конопади є дещо відмінні від тих, до яких ми звикли. Це не є копії старинних ікон, ані пристосування канонів-правил іконопису до модерних мистецьких напрямків. Ці ікони представлені так, начебто на них кількасот літ впливало оточення та їх зміняло. З другої сторони, і це підкреслив маестро Козак відкриваючи виставку, ікони вказують нам, що мисткиня не лише засвоїла правила іконопису, але й що глибоко відчуває корені українського мистецтва. Образи, тематикою яких є свідки минулого, які віддзеркалюють заінтересування мисткині минулим та глибоке зрозуміння коренів західнього мистецтва.

Ця перша група образів „Подорож у минуле" — базована у великій мірі на подорожах мисткині до Італії, де вона мала нагоду простудіювати старинні монументи та деякі з наших візантійських ікон, хоч інколи почала вона малювати ще перед поїздками до Італії у студії маестра Е. Козака. Друга група образів „Відчуття природи" — це найновіші образи мисткині. З першою групою лучить їх заінтересування впливом віків на даний об'єкт чи краєвид та зацікавлення минулим — у цьому випадку віддзеркалення краєвидом історичного минулого одної околиці. Більшість образів у цій групі, це краєвиди, одні більше, а інші менше абстрактні. У цьому випадку мисткиня користується абстракцією: відхилення від реального, щоб підкреслити ті кольори, чи форми краєвиду, які уважає за найважливіші. Решта образів у цій групі віддзеркалює поняття краси мисткині. У цих образах видно, що природа для мисткині править як джерело взорів (мушельки, шишки) та архітектурних форм, (мертві дерева). Тут також входять образи зів'ялого листя чи вітром і сонцем вибіленого ломаччя. Для мисткині краса полягає не у „гарності", а у тих рисах, які вказують на перейдення певного процесу змін, процесу відкинення того, що не є суттєвим.

Отже видимо у творчості Галини Цісарук-Конопади цікаве зіставлення творчої ролі мисткині у віднайденні та представленні суті даного об'єкту чи краєвиду та впливу віків — оточення на даний об'єкт чи краєвид.

(Закінчення на стор. 4)

Роман Кухар

ПОЕЗІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ

Лариса Мурович, „Дерево рідного роду", поезії, твори збірки в одній книзі: 1. Дерево рідного роду. 2. Муза в шинелі. 3. Любов до вітчизни, накладом авторки. Графічне оформлення обкладинки Євгена Дудки, портрет авторки, примітки, думки рецензентів, Торонто, 1984, ст. 208.

Лариса Мурович, поетка з чітко визначеним обличчям борця в нашій літературі за перемогу світлих національних вартостей — предківську самобутню традицію, честь, гідність, соборність і самостійність українського народу та за етичне світосприймання в рідної одиниці й у загалі громадськости, виступила з черговою, досі найобширнішою, поетичною збіркою, після попередньо виданих у Канаді збірок „Піонери святої землі" (1969), „Євшан" і „Жар-птаха" (1971).

Книга поезій „Дерево рідного роду" — це насправді три збірки в одному виданні, а могло б бути й більше їх, оскільки поетка творчо плодовита і в кожному періоді свого життя гостро відзивна на духові прояви життєвости в нашій громаді прикметним собі виразом — образним схопленням своєї поетичної духовости. Дійсність, що не сприяє видавничій продуктивності рідної поетичної творчости в краю й на еміграції, не дозволяє й поетці Ларисі Мурович на повне видання її ваговитих, змістовних творів.

Першу частину збірки, „Дерево рідного краю", можна б сприйняти, як апотеозу вільного, барвистого, близького до природи буття в нашій праісторичній батьківщині. Ось як висловлює поетка своє інтимне відношення до неї:

...Та в мене радісний спинився час,
Якого прийняла я без вагання.
Тому, що в огнищах огонь погас,
Відчула я в душі його палання
І, щоб ті Предки ожили між нас —
Прославлю віршами їх поривання.

(„Радісний час", 1970)

Найбільше захоплює Ларису Мурович сенс волі рідної землі того часу:

...Куди тільки підеш — вона,
Щедротна, жива, осяйна.
Усюди, вчуйте, усюди
Свобідно дихали груди!

(„Первісна воля", 1968)

В іншому вірші поетка уточнює географічне розмежування своєї вужчої прабатьківщини:

...У слов'янській добі свою силу і вроду
Твоя Буковина все з Руссю плекала;
Затям! Ти з тиверсько-полянського роду! —
Мене так бабуся в дитинстві навчала...

(„Древність Буковини", 1973)

Уяву прадідної стоянки поєднує поетка з чітким поетичним образом:

...Обводжу зором стінку, що — до сходу, —
Округле тут, освітлене вікно.
Саме, вернувшися з небесного походу,
Блищить на ньому соняшне судно.

(1977)

Ціла низка гарних, природних картин супроводить поетичну візію її втраченої прадідної країни провесни:

Збудились квіти, зела, трави,
Дзвенять пташині голоси,
Бо Сонця, Сонця схід яскравий
Почався вже на небеси!

(1971)

А ось черговий, продиханий подувом леготу природи, малюнок:

...В лісі шепче трава:
— Цитьте! Сплять дерева.
Їх не треба будить!
Кожне дерево снить,
Як співали на нім
Голосочком дзвінким
Солов'ї лісові
Ніби люди живі.

(1978)

Туга за просвіжінню давноминулого рідної землі викликає в уяві поетки картини з мітології України, з центральною постаттю давнього, матріярхального суспільного ладу, Лелею:

...Скільки весен збудила ти в рідним просторі,
Скільки зерен достигло з твоєї ріллі,
Скільки імення твоє — на народньому морі —
Окриляло пісенні його кораблі!

(„Красна Леле", 1973)

Цей, сповнений поезії, утрачений сьогодні світ первісного привілля запліднив душу поетки ще на світанку її життя та просвітлює й досі ярким самоцвітом сірину її буднів на чужині:

Люблю тебе, рідний наш світе,
У просвітлених духом віках,
Коли були дійсністю міти,
І віру живу мали Предки в серцях!...

(„Бог один і множествен", 1970)

Цикл „Дерево рідного роду" заключає історіософічні роздуми поетки над походженням її народу:

(Закінчення на стор. 4)

Презентація дебютанток в Чикаго

Після літніх безжурних днів із шумом осінніх вітрів розбуджується українська громада в Чикаго до активного життя. Школи наповняються щебетом дитячих голосів та молодечим гомоном, в домівках відчувається запал до праці.

Осінню також збираються матері дебютанток, щоб заплянувати переведення наступного дебюту. Цього року матері створили комітет, до якого ввійшли Дарія Ярошевич—голова, Таня Винниченко—скарбник, Роксана Дика-Пилипчак—презентація дебютанток

Після багатьох нарад і проб надійшов очікуваний день балю—2-го лютого 1985 року. До чудової залі Палмер Гавз, вщерть заповненої гостями, родинами та знайомими, під звуки оркестри „Водограй" батьки ввели своїх доньок з ескортами, Михайло Ганушевський свою доню Ірку з ескортом Ігорем Дяченком; Іван Карасейчук—доню Раїсу з Орестом Сандуляком; Дмитро Грушецький—Марину з Мирославом Білоусом; Іван Івасишин—Таню з Андрієм Джулинським; Юрій Рихтицький—Роксоляну з Андрієм Бараником; Степан Винниченко—Лярису з Ігорем Андрушком; Левко Ременюк—Іванку з Романом Лесюком; Мирон Ярошевич—Христю з Андрієм Менцінським; Юрій Дубицький—Ліду з Марком Оришкевичом; Всеволод В'юн—Лісу з Теодором Винниченком.

Дебютанток представляли голова комітету Дарія Ярошевич і Нестор Іванків від Товариства Інженерів Америки, Відділ Чикаго—господарів торічного балю.

Дебютантки і їх ескорти (зліва): Раїса Карасейчук—Орест Сандуляк; Іванка Ременюк—Роман Лесюк; Таня Івасишин—Андрій Джулинський; Христя Ярошевич-Андрій Менцінський; Ліса В'юн—Теодор Винниченко; Ліда Дубицька—Марко Оришкевич; Роксоляна Рихтицька—Андрій Бараник; Ляриса Винниченко—Ігор Андрушко; Марина Грушецька—Мирослав Білоус; Ірка Ганушевська—Ігор Дяченко.

Оплесками вітали присутні кожну дебютантку зокрема та раділи осягами наших молодих—закінченням школи українознавства, приналежности до українських молодечих організацій та плянів дістатися на вищі студії. Дарія Ярошевич у своєму привітальному слові побажала дебютанткам, щоб завжди мандрували по життєвому шляху з гордо піднесеною головою і з такою приємною усмішкою, як цього вечора...

Потім були привіти від голови Т-ва Українських Інженерів, Відділ Чикаго, Ярослава Струтинського, від голови Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів Америки і Канади, Відділ Чикаго, Михайла Фединяка і голови Українського Лікарського Товариства Північної Америки, Відділ Ілл., Юрія Процика.

Після танку дебютанток з батьками, пари (дебютантки з ескортами) чудово виконали дуже гарний танок „мінует" композиції Р. Дикої-Пилипчак.

Після цього танку дебютантки зі своїми партнерами та всіми присутніми засіли за столи до вечері. Відтак розпочалася забава.

Вже 25 років у Чикаго відбувається баль з презентацією дебютанток. Цього року доні тих, що вперше дебютували в 1960 році, стали в ряди нових членів громади.

Зворушливі переживання викликають приємні спогади, які наші молоді заберуть зі собою в життя. Надіємося, що вони зуміють створити такі ж зворушливо-незабутні моменти своїм дітям у майбутньому. І так з покоління в покоління будемо передавати китиці особливих квітів—квітів традиції, які триматимуть нашу молодь при українській громаді.

О. П.

Озон Парк в поклоні Т. Шевченкові

Заходами Відділу УККА Центрального Квінсу відбувся 17-го березня ц. р. в залі церкви Покрова Божої Матері концерт у поклоні Тарасові Шевченкові. Свято почалося співом „Заповіту" (муз. К. Стеценка), який виконав мішаний хор Озон Парку. Другою точкою програми було відспівання поезії Т. Шевченка „Думи мої" (муз. Е. Козака) з сольоспівом А.Кокольської.

Голова Відділу УККА Центрального Квінсу В. Квасній у вступному слові накреслив загальне тло, на якому виступив Т. Шевченко, представив найважливіші етапи життя поета та вказав на ці твори, які є основними для зрозуміння поетових ідей, що започаткували нову добу в національному відродженні української нації.

Збірну деклямацію „Поклін Шевченкові" виконали учні школи українознавства в Озон Парку. Виконавцями були діти від 8-12 року життя: у групі найменших—С. Гонзалез, Н. Яшин; у групі середніх—І. Яшин, М. Варивода, П. Варивода, Г. Гаткі; у групі старших І. Дацьків, В. Палчинська, Т Бабська, А. Новик, М. Варивода.

Деклямацію підготовив директор школи Роман Мізур і вчителька Надя Палчинська, яка приклала найбільше праці й присвятила найбільше часу малим виконавцям. Святкову програму виголосив із притаманною йому красномовністю й переконливістю культурно-освітній референт Крайової Управи СУМА Корнель Василик. Промовець підкреслив велич постаті Т. Шевченка, яка височіє понад усіма іншими Мужами Провидіння, якими Господь обдарував український народ в ході нашої історії. Т. Шевченко діяв за допомогою могутньої зброї, якою було його полум'яне пророче слово, що викресало з румовищ Великої Руїни новий життєдайний вогонь, який зігрів народ до чину на шляху до здобуття волі. Шевченкова настільна заповітна книга „Кобзар" стала національним Євангелієм кожного українця, яке вказує нам шлях, що ним треба прямувати до кінцевої перемоги.

Даремні зусилля ворожих сил обезцінити Шевченка, стягнути його з п'єдесталю національного пророка й пробудника національного сумління та борця за самобутність, незалежність і державність народу. Завдяки Шевченкові ніяка сила не спроможна завернути української нації в її переможному поході до волі, бо такий заповіт залишив нам своїм життям і творчістю наш Пророк.

Після промови декляматорка Анна Судик виконала поему Т. Шевченка „Кавказ". Вона виказала зрозуміння змісту й ідеї поета й передала їх переконливо слухачам. Зворушливою була обставина, що декляматорка виголосила твір із лемківським акцентом. Дух Шевченка, який досі ширяє над нашим народом, напевно порадувався цим виявом соборности розпорошених по світі земляків.

У продовженні програми виступив мішаний хор, який відспівав „Реве та стогне" (муз. М. Гнатишина), „Сонце заходить" (муз. Д. Роздольського) з баритоновим сольо маестра Льва Рейнаровича на тлі хору й фортепіянового супроводу, „Ти, моя Україно" (слова В. Клочурака, муз. М. Гнатишина) та „Живи, Україно!" (муз М. Гайворонського на слова О. Олеся).

Хором диригував маестро Л. Рейнарович з виїмком „Сонце заходить", де заступив його проф. Тиміш Білостоцький, бо диригент виконував сольо. Фортепіяновий супровід весь час був у проф. Т. Левицького.

З жалем і розчаруванням зібрані прийняли вістку, що через голосову недиспозицію в наслідок перестуди маестро Л. Рейнарович не міг виконати заповіджених у програмі сольоспівів „Ой, чого ти почорніло" (муз. М. Лисенка) і „Пісня про Дніпро" (муз. П. Майбороди).

Оформленням сцени займався М. Новосад.

Концерт закінчився спільним відспіванням „Ще не вмерла Україна".

В. Б.

Трой відзначив 35-річчя смерти ген. Тараса Чупринки

Заходом Об'єднаних Українських Ветеранів округи Олбані, Н. Й.,—Амстердам Коговз, Вотервліт і Трой,—у неділю, 17-го березня, відзначено 35-ті роковини смерти командира УПА генерала Тараса Чупринки—Романа Шухевича.

Отець Йоан Федун, парох місцевої української католицької церкви Св. Покрови в Трой, Н Й., відправив Панахиду при участі ветеранів та вірних. Після Панахиди відбулися святочні сходини в церковній залі.

Вечір відкрив Василь Боднар, голова Об'єднаних Ветеранів та попросив колишнього упіста Дмитра Хорвата до слова. Промова Д. Хорвата була змістовна і цікава, він розповів про життя Командира, про його завзяту любов і вірність до України. Його життя буде записано золотими буквами в історії України. Промовець зазначив, що Пласт дав Тарасові Чупринці добру підготову, щоб стати керівником народу.

Сумівка Христя Хорват прочитала вірш Івана Хміля „Сл. пам'яті ген. Чупринки". Ветерани заспівали дві пісні „Розпрощався стрілець" та „Лента за лентою", присутні підхопили і всі разом співали. Це була зворушлива хвилина В. Боднар подякував гостям, побратимам по зброї та отцеві пароховi за участь.

Закінчено вечір відспіванням українського національного гимну. Сестриці церкви Св. Покрови частували всіх кавою і булочками.

Присутній

Торонто—Шевченкові

Мистецькі афіші з цим написом та портретом Тараса Шевченка вже від кількох тижнів видніли в Торонто. Суворе обличчя Батька Тараса та золотий лавровий вінок були символами, які потім повторювалися на всіх летючках та програмках поодиноких імпрез, присвячених в березні поетові.

Дня 3-го березня у найбільш акустичній залі міста Торонто, Месі Гол, о год. 3:30 відбувся величавий Шевченківський концерт. Влаштував його Комітет Українців Канади відділ Торонто у співпраці з Мистецькою Радою КУК. Концерт цей був першою імпрезою у рамках „Торонто Шевченкові".

В програмі концерту взяли участь повна канадська симфонічна оркестра, 70-членний Український Оперний Хор Канади, дириґент Володимир Колесник, колишній київський дириґент, та члени театрального ансамблю „Заграва".

На задній стіні сцени був портрет Шевченка, той же, що був на афішах та на програмках, із золотою лавровою гіллячкою, прикрашений оригінально блакитно-жовтим шовком, що ніжно спадав коло портрету. Гарна декорація сцени та афішіце праця відомого мистця Володимира Беднарського.

Програма почалася „Заповітом" Тараса Шевченка, музику до якого написав Гордій Гладкий, учитель з Полтави, гармонізував Кирило Стеценко; інструментацію зробив визначний канадський композитор Юрій Фіяла. Після оркестрового вступу, повного меланхолії та фаталізму, прозвучали слова „Як умру, то поховайте...", виконані настроєво, прецизно. Здисциплінований хор відчув настрій твору від першої нотки. Присутні на залі встали і в глибокій задумі вслухалися в слова Шевченка „...Поховайте та вставайте, кайдани порвіте!..." Ці слова в прекрасному крешендо наповнювали слухачів силою, вірою майбутнього.

„Українська симфонія"—це наступний твір, виконаний в першій половині програми. Композитор Михайло Калачевський її в другій половині минулого століття. Перша частина,—аллеґро,—побудована на темі пісні „Віють вітри", була виконана в чудовому ніжно-стихійному настрої. В другій частині—скерцандо—домінувала пісня „Дівча в сінях стояло", яку оркестра виконала легко, грайливо, і створила добрий контраст до першої частини. Третя лірична, романс, перейшла в четверту, темпераментну, радісно-танцювальну останню частину—аллеґро.

Відчувалося, що і дириґент, і оркестра наче закохані до тої музики, з такою спонтанністю її виконували. Ця симфонія є дуже важлива в українській музичній літературі, бо вона започаткувала українську симфонічну музику. В Торонто ми вже чули її вдруге. Захоплені слухачі оплесками та викуками „браво" нагороджували оркестру та дириґента В. Колесника за чудове виконання.

По перерві вже була чисто шевченківська програма. „Реве та стогне Дніпр широкий" для хору та симфонічної оркестри, написав Крижанівський, гармонізував Колесник, оркестрував Юрій Фіяла. Виконання цілковито полонило слухачів. Могутність Дніпра і таємниче—„...сичі в гаю перекликались...",—повне змінних настроїв виконання твору, темперамент та рітмічна й інтонаційна досконалість хору, все це створило незабутній образ Дніпра...

Наля Ковальчук, член театрального ансамблю „Заграва", по-мистецьки з повним розумінням твору виконала „Холодний Яр" Шевченка.

„Вечерниці" з першої дії опери „Катерина" Аркаса, на мотивах поеми Шевченка, інструментація Лавришина,—це наступний твір у програмі. Хор його виконав з піднесенням і відчуттям настрою. Переклики дівчат та хлопців, несподівані зміни темпо та характеру, всі ці деталі в супроводі доброї оркестри змалювали дійсний образ радісних вечерниць українського села.

Юрій Бельський, також член театрального ансамблю „Заграва", виконав чудово „Проповідь Благочинного" з поеми „Гайдамаки". Вже сам вступ дав настрій цілости: церковний дзвін кілька разів вдарив удалені і полилися слова „...Моліте-ся..." Гарно виглядало, що в часі обидвох мистецьких читань сцена була зовсім темна, тільки світло було на мистцеві, вдалині виднів портрет Шевченка.

На закінчення програми Український Оперний Хор і симфонічна оркестра виконали III і IУ частину кантати-симфонії Людкевича „Кавказ" до слів Шевченка. Третя частина „Хортам гончим, слава" почалося поетичним, хоч суворим образом кавказьких гір і тоді в гротескному марші порожні фанфари і військові заклики барабана та тарілки змалювали нищівний образ царизму. Цій оркестровій частині чудово контрастував хор ліричними мотивами. Закінчення, повне гніву та напруження, дириґент і хористи з оркестрою виконали майстерно.

У IУ фінальній частині „Кавказу"—„Борітеся" слухачі відчули страшне напруження, яке підсилювалося закликом хору „Борітеся". Мотив маршу до слів „...за вас правда..." тричі повторений в крешендо і кінцеве „Борітеся! Поборете!" виконане було з таким завзяттям, рішучістю і запалом, що по закінченні настала на пару секунд повна мовчанка А тоді слухачі зірвалися на ноги і стоячи оплескували це надзвичайне виконання монументального твору Шевченка-Людкевича.

Концерт зробив на присутніх колосальне враження. І хор, і оркестра реаґували на всі бажання дириґента, творили ідеальну цілість та виконували до нюансів, точно, стильово та з глибоким відчуттям змісту. Хор є надзвичайно здисциплінований, має великий діяпазон динаміки, від пініссімо до фортіссімо, опановано прецизно. Дикція виразна, можна було слідкувати за кожним словом. Тут заслуга не тільки дириґента Володимира Колесника, а і доброго хормайстра Зиновія Лавришина.

Естетичні, елеґантні програмки інформували про виконувані твори, виконавців, мали поданий список хористів та імпрези, які відбуваються в Торонто під гаслом „Торонто Шевченкові" у співпраці з КУК

Реакція слухачів була чудовою. Головно молодь була захоплена концертом такого рівня, що його, на жаль, не часто можна влаштувати через фінанси. Кілька осіб дивувалося, що не було „Ще не вмерла..." на закінчення. Але формальний концерт ніколи не має славня, а крім того, був „Заповіт", і слова „Борітеся! Поборете!" залишилися як мотто для нашого дальшого життя і змагання.

Концерт такої якости повинні почути всі українці по більших наших скупченнях. Тому добре було б, якби більші міста Канади та Америки запросили до себе Український Оперний Хор з готовою програмою.

Оксана Бризгун-Соколик

В САН ФРАНСІСКО адвокати заскаржили в імені двох дітей телефонічну компанію на 10 мільйонів долярів за те, що вона подавала фальшиві інформації. Показалося що телефонічна компанія Пасіфік рахувала дітям, які телефонували у відповідь на їхнє оголошення до „Сента Клос", по 50 центів від розмови, а діти телефонували по кількадесять разів, а то й більше.

ШИРОКО ВІДОМА американська фірма електричних виробів Дженерал Електрік, яка стоїть тепер перед підозрінням фінансових надуживань, не дістане, як довго справа не є виснена, ніякого замовлення з Уряду та з військових відділів.

НЕ „КОБЗАР", А „КАВКАЗ"

У статті Валентини Єрмоленко „Сатира в творах Т. Шевченка" („Свобода" ч. 52, з 19-го березня ц.р.), треба читати: „Все, що накипіло століттями в нації, вилив він у своїх поемах „Гайдамаки", „Сон", „Кавказ" та інших". Ред.

СПРОСТУВАННЯ

У „Свободі" ч. 54 з 21-го березня ц.р. поміщено на першій сторінці звідомлення з конференції бібліотекарів-славістів. У цьому звідомленні помилково подано, що я брала участь у цій конференції від преси Союзу Українок Америки. На ділі я, враз з Дімою, брала участь від УВАН. Уляна Старосольська.

У сорокріччя смерти мого ДРУГА

бл. п. інж. д-ра
Володимира Лукашевського

складаю $1,000.00 (одну тисячу дол.)

на оплату студій студента теології у Бразилії.

Олена ЧОРНА
і син Богдан ЛУКАШЕВСЬКИЙ

ПОДЯКА

Волею Всевишнього відійшла від нас у Вічність
22-го лютого 1985 року
наша Дорога ТІТКА

бл. п.

МАРІЯ ЗОТОВСЬКА

Усім Приятелям і Знайомим, що прийняли участь у похоронних відправах дякуємо за молитви, квіти і щедрі дари на добродійні цілі.

Щиро дякуємо настоятелеві катедри св. Володимира, Всч. о. Володимирові Базилевському за похоронні відправи і прощальні слова над гробом Покійної, а дириґентові і катедральному хорові за величаві співи під час відправ.

Особливу подяку висловлюємо родинам Бобровських і Климків за моральну підтримку під час недуги Покійної і допомогу на похоронах.

Щиро дякуємо за всі телефонічні і листовні співчуття.

АННА БОЙЧУК з Родиною

Колишні Студенти Політехніки Вільного Міста Данціґу

у глибокім жалю повідомляють, що їх бувший КОЛЕҐА

бл. п. дипл. інж.

Володимир Онишкевич

член Товариства „Основа" та Корпорації „Зарево", відійшов у Вічність, по довшій недузі, в Джерзі Сіті, Н. Дж., дня 27-го березня 1985 року і похований на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Синові й Родині Покійного глибоке співчуття від усіх БУВШИХ ТОВАРИШІВ СТУДІЙ.

З глибоким сумом повідомляємо Українське Громадянство, що із щораз меншого круга українських журналістів відійшов в дні 28-го березня 1985 р., один із наших активних членів

сл. п.

ІВАН КОСТЮК

довголітній кореспондент „Свободи".

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа СУЖА

Ділимося сумною вісткою, що у Філядельфії, Па., 25-го березня 1985 р. на 90-му році життя, упокоїлася у Бозі, після прийняття Найсвятіших Тайн Причастя і Єлеопомазання

бл. п.

ЮЛІЯ МАРІЯ РУДНИЦЬКА

з дому Лужницька

вдова по бл. п. сотникові Іванові Рудницькому, військовому аташе ЗОУНР і адвокатові у Львові.

ПАРАСТАС відслужено в середу, 27-го березня 1985 р. у приміщеннях похоронного заведення Насевичів у Філядельфії. ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 28-го березня 1985 р. у храмі української католицької церкви Христа Царя у Філядельфії, звідкіля Тлінні Останки Покійної були перевезені на український католицький цвинтар Св. Марії у Факс Чейсі.

Горем прибиті:
- син — ЛЕОНІД з дружиною ІРИНОЮ
- внуки — КАТЕРИНА, ЛЯРИСА й НИКОЛАЙ
- брат — ГРИГОР ЛУЖНИЦЬКИЙ
- братанка — КСЕНЯ БОЙЦУН з дітьми і внуками
- братанка — ХРИСТИНА КУЛЬЧИЦЬКА з мужем БОГДАНОМ і дітьми
- братанок — ОЛЕКСАНДЕР ЛУЖНИЦЬКИЙ з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
- племінниці: ІРИНА з МАТЕЙКІВ РУДИК з донькою МАРТОЮ і ГАЛИНА з ГРИНЮКІВ СОСЕНКО з мужем РОМАНОМ і дітьми
- та дальша Родина в Україні і розсіянні

Замість квітів на могилу Покійної, просається жертвувати на Божественні Літургії в намірені Вічного Спокою душі Покійної і на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД Товариства Св. Софії, ЗСА.

Поезія...

(Закінчення зі стор. 2)

...Пізніш мій народ звавсь Трипільці, Скити,
Сармати,
А в ерах державних мав назви: Анти і Русь.
Та сама земля їх колиска і вільна праматі, —
Я ними всіма цілим серцем милуюсь-горджусь..

(„Автохтонність", 1974)

Гостре усвідомлення історичної тяглости державної національности рідного народу, ще з антських часів:

...Виходь у світи, наша антська державо,
З царем своїм Божим і військом в рядах!
Хай вчать баламутів, яке маєм право
На антських тривких, історичних слідах!

(„Антська держава", 1978)

Переконання в остаточну перемогу над злом рідної Правди:

...Тут листя на ньому і взимку не в'яне,
Коріння вросло́ся в глибокі глибини,
Не вирвуть його наймічніші тирани;
Коли б хтось між них намагався — сам згине!

(„Дерево рідного роду", 1980)

Дві дальші частини (насправді окремі збірки) твору, „Муза в шинелі" й „Любов до вітчизни", сприймаються як співзвучний рефлекс перенесеного поеткою сантименту з давноминулого України в її нещодавнє — з такими ж основними прикметами української невмирущої духовости — героїчним буттям поневоленого проте нескореного покоління у його дальшому змаганні до відвоювання державности й волі:

Слово, здавна найдорожче змістом
І величне, мов мета яскрава,
Загриміло над левиним містом,
Слово, заповіт святий: Держава!

(„30 червня 1941", 1981)

та в боротьбі до смерти за національні ідеали:

Вої УПА! Я повна вами,
Мов ріка біля тами.
Хвилі все пруть і пруть;
Поспішаю на путь.
Де ж подіти обличчя —
В сяйві величчя...

(„Воям УПА", 1967)

Незламне рішення продовжати священну боротьбу за національні вартості висловлено образно у присязі Командира:

...Перед Богом і народом я клянуся щиро нині,
Що ніколи чести зброї не зганьблю в бою
трудному, —
Що невтомно здобувати буду волю Україні
І вернусь додому тільки із щитом, або на
ньому! ...

(„Україна кличе знову", 1982)

В подібному чуттєво-патріотичному ключі написана і третя частина твору, „Любов до вітчизни", з таким прикметним зверненням поетки до Лесі Українки:

...Громами, о Лесю, картай нам сумління
На всіх перехрестях дорогах чужини,
Щоб клич твій здійсняло й нове покоління:
— Борись і добувайся Батьківщини!

(„На роковини Лесі Українки", 1981)

У заключній частині твору поміщені деякі вдатні переклади поезій Лариси Мурович на англійську мову авторства поетки Тетяни Шевчук.

Книгу глибоко продуманих і національно осмислених поезій збірного твору „Дерево рідного роду" можна замовляти, написавши на таку адресу: L. Tymoshenko, 306 Harland St., Warm Mineral Springs, Venice, Fla. 33596 USA.

Друга...

(Закінчення зі стор. 2)

середніх хвилях в Коста Ріка і Беліз, щоб поширити „Голос Америки" в Центральній Америці. Чарлз Вік також намагається одержати від Конґресу фонди, щоб поширити чужомовні радіомовлення „Голосу Америки".

Американські знавці іншомовного радіомовлення є тієї думки, що модернізацію „Голосу Америки" не можна успішно переводити з-року в рік, але на це потрібно бодай п'ятьрічного пляну розбудови, який оцінюють щонайменше на 1.3 до 1.6 більйона долярів. Є побоювання, що у Вашінґтоні, де конґресмени і сенатори намагаються зменшити федеральний бюджетовий недобір, а навіть зменшити мілітарний бюджет президента Реґена, не буде легко одержати фонди на ще одну, пропаґандивну „зоряну війну", яка є, — твердять ті знавці, — головною війною, яку Америка тепер провадить зі Совєтським Союзом який заслуговує на більшу увагу Конґресу, як це було дотепер.

У цій справі відомий американський колюмніст Джеймс Рестон пише дуже переконливо: „Сенат одобрив програму ракет типу МХ президента Реґена і призначив на неї суму 1,5 більйона долярів, отже таку саму суму, яка потрібна на модернізацію іншомовного радіомовлення, також приблизно 1,5 більйона долярів, на найближчих п'ять років".

Закінчує цей американський автор свою оцінку значення іншомовного радіомовлення цілком правильно так:

„Можливо, що, програма ракет матиме більший вплив на Москву, як радіомовлення 'Голосу Америки'. Але в Африці, Азії, Латинській Америці, Східній Европі і Женеві, сила слова і щоденний звук „Голосу Америки", може бути більше важливим, як ракети".

Конференція...

(Закінчення зі стор. 2)

побачити „Сніги на Кіліманджаро" (Е. Гемінґвей), або на степи поміж слонів, левів, жираф, носорогів і тим подібної звірини, що вже є під державною охороною, та побачити тубільців у їхніх барвних прикрасах, серед танців і хороводів. Добре було б знати мову Свагілі, але й англійська мова вистачить, бо є урядовою в Кенії.

Інформації на цій зустрічі давала Кей Фролі, голова НДЖО комітету декади і Роза Оленде із Місії Кенії до ОН — після повороту з Відня, де відбулося останнє передконференційне засідання підготовчого комітету для конференції в Найробі (цю функцію виконує Комісія Статуту Жінок при ОН).

Треті кінцеві підготовчі наради у Відні, в яких брали участь державні делеґації, а НДЖО в характері обсерваторів, натрапили на несподівані поважні перешкоди. Йшлося про устійнення змісту документу „Р С 21", що має подати напрямні майбутньої стратегії для завершення поступу жінок по рік 2000 — на крайовому реґіональному і міжнародному поземі, щоб осягнути цілі „рівноправности, поступу і миру". Делеґати пробували узгіднити три тексти, які предклали. Схід, Захід і група 77 (нині вже їх поверх сотки), але не прийняли ні одного, бо не було однозгідности. Тепер ця справа перейде на сесію ЕКОСОК (Економічна і Соціяльна Рада, орган Генеральної Асамблеї ОН) в травні цього року де є ліпші вигляди, бо рішення западають звичайною більшістю голосів.

Питання є, чи незадоволені із рішення держави відтягнуть свої делеґації із конференції, що з черги може спричинити цілковите відкликання або відкладення конференції (а за тим пішло б і Форум). Одначе сподіються, що натиск НДЖО на свої крайові делеґації а радше їх уряди та позакулісові дипломатичні ходи допровадять до зредаґовання одного однозвучного документу.

Покищо — дата конференції на закінчення Декади ОН для Жінок, що проходить під кличем „рівноправність, поступ і мир", з участю державних делеґацій є назначена на 15 до 26-го липня 1985 року. Ціллю її є: 1. дати критичну аналізу і оцінку успіхів декади та зідентифікувати перешкоди, які спиняють поступ, і 2. заплянувати стратегію на майбутнє — по рік 2000, — щоб здійснити поступ жінок в цілому світі на крайовому, реґіональному і міжнародному поземі згідно з постулятами „рівноправности, поступу і миру". Це саме є предметом оспорюваного документу.

Підготова до обох видів нарад: Конференції і Форуму продовжується, але треба слідкувати за можливими дальшими змінами. Ситуація ускладнена й тим, що в Найробі відновився неспокій серед студентів університету, получений з демонстраціями проти уряду президента Кенії — Даніела Арап Моя („Ню Йорк Таймс", 20-го березня 1985).

На допомогу НТШ

17-го січня ц. р. українську громаду у Фініксі відвідав голова Наукового Товариства ім. Шевченка д-р Ярослав Падох. Товариська зустріч д-ра Я. Падоха із громадянством відбулася у залі СУМА. Голова УККА Михайло Агащук представив громадянству голову НТШ і попросив до слова земляка д-ра Я. Падоха, Ярослава Росолу, який згадав про працю д-ра Падоха на протязі довгих років у УНСоюзі, де і тепер він є почесним членом. Я. Росола пригадав, що д-р Я. Падох, вже був відомий у цілій Стрийщині як добрий адвокат і український патріот. Присутні гучними оплесками привітали гостя.

Д-р Я. Падох подякував присутнім за таке гостинне привітання і розпочав свою доповідь. Він розповів про великі заслуги товариства НТШ, як одної з найкращих інституцій нашого народу. „Це єдиний архів на чужині, що обіймає українознавчу бібліотеку. Це є неоцінена вартість тепер і в майбутньому для українського народу". Він згадав про те, що 10 років після смерти нашого генія, поета і Пророка Т. Шевченка, дух його наказав заіснувати товариство його імени. І засновано його. Воно, це товариство ім. Шевченка, перетривало довгі лихоліття аж до сьогодні, коли ми обходимо 110-ліття існування його. НТШ не тільки проводить науково-дослідну працю, але дає змогу скріпити зв'язки з неукраїнським науковими світом і репрезентує нашу науку у цілому вільному світу.

В той час, як на Україні московський окупант заборонив друкувати українською мовою, коли ворог нищив і палив українську книжку, Львів і товариство НТШ було тим п'ємонтом, що не дав ворогові змоги знищити мову і українську книжку. Наші науковці з України висилали свої праці до Галичини, до Львова, щоб їх друкувати і переховувати. І сьогодні, коли ворог на Україні нищить наші наукові надбання, а українська мова поволі цілковито зникає, коли річно 20 докторантів на Україні кінчає факультет української мови, а 200 докторантів—факультет російської мови, ми бачимо, що наш єдиний порятунок, щоб зберегти українську мову і наукову, є лише у вільному світі. Без жертвенної допомоги нашої української громади ми не можемо завершити розпочате діло.

Д-р Я. Падох показав на знімці гарний триповерховий дім НТШ з приміщенням для архіву, у гарній дільниці метрополії Ню-Йорку. Дім цей має ще великі борги і НТШ очікує фінансової допомоги української громади в Америці і в цілому вільному світі, щоб ці борги сплатити. Д-р Я. Падох вірить, що громада розуміє вагу цього найстаршого українського товариства як тепер, так і в майбутньому при відбудові нашої батьківщини.

Наша громада вдячна голові НТШ д-рові Я. Падохові за його інформації про нашу важливу науково-дослідну інституцію.

Під час перекуски, яку приготували пані з УККА, відбулася приємна гутірка. Дмитро Дидик повідомив, що проведена збірка на потреби НТШ становить 4,000 долярів. Як на нашу малу, але свідому громаду—це добрий приклад для інших більших українських громад.

Марія Чорненька

Видиш, брате мій?

Сьомого січня 1985 року, в день Різдва Христового, упокоївся Олексій Медвідь на 74 році життя.

Покійний народився в Кіровоградщині; під час репресій і розкулачення гірка доля загнала його аж до Туркестану, а після війни—Німеччина, скитальщина.

З малими дітьми він переїхав до Бразилії, де влучився в ряди української громади і присвятив багато своїх сил в будові української православної церкви св. Володимира в Сан Павло.

В кінці 50-их років родина переселилася до Америки, в Чикаґо, а останніх вісім років мешкала в південній Фльориді.

Св. п. Олексій належав до українських організацій: УНС, український хор, ООЧСУ, весь час був активний при українській православній громаді.

Прощали Покійного численна місцева громада, родина, місцеві священики—о. С. Біляк і о. Л. Опока, а Український Національний Хор з Голивуду прощав колишнього свого члена піснею „Видиш, брате мій".

В сороковий день заупокійну Службу Божу і Панахиду відправлено в місійній станиці св. Архистратига Михаїла, при Українському Культурному Центрі в Голивуді.

Місцева громада зібрала на нев'янучий вінок 348 долярів. З цього призначено на семінарію св. Софії в Бавнд Бруці, церкву св. Володимира в Бразилії і на українські часописи „Свобода" і „Національна Трибуна".

Віктор Полярний

Патріярхальні...

(Закінчення зі стор. 1)

сом на те, щоб переходовий етап чимскоріше закінчився і щоб Патріярх Мирослав Іван, Священний Синод та Крилос Львівської Архиепархії почали між собою корисну співпрацю з метою збереження і продовження спадщини Патріярха Йосифа.

Мирянський рух буде далі настоювати на тому, щоб Апостольська Столиця визнала патріярхат, а також буде відстоювати традиційні права УКЦеркви, включно з правом на одружене духовенство в країнах діяспори. Підкреслено, що ніхто не має права зміняти звичаїв помісної Церкви. Ухвалено провести в найближчому майбутньому широку мобілізаційну акцію мирян довкола основних потреб і цілей УКЦеркви. Стверджено потребу проголосити один день чи місяць у році для масової популяризації патріярхальної ідеї, т. зв. День Українського Патріярхату, який мав би відбутися в час, що співпадає з якоюсь важливою річницею новітньої історії УКЦеркви чи життя покійного Патріярха. Таку дату визначать найближчі з'їзди патріярхальних організацій.

Обговорено різні форми оборони й участи в акції захисту УКЦеркви в Україні. Так само нарада ствердила потребу активної участи і підтримки заходів ювілейного відзначення Тисячоліття Хрищення, включно з найближчими установчими зборами для створення Крайового Ювілейного Комітету спільно з православними.

Нарада пройшла в дружній та діловій атмосфері і всі учасники висловлювалися відповідально в глибокій турботі за долю УКЦеркви на поселеннях і в Україні.

Господарем наради був місцевий Відділ УПТ, голова д-р В. Процюк, яке гостинно прийняло позамісцевих гостей та всіх учасників зустрічі. Після наради Крайова управа УПТ в ЗСА відбула ще своє окреме засідання.

Пам'яті о. В. Жолкевича

Смерть доброї людини є завжди болем і горем для родини, втратою для приятелів і громади, а для усіх пригадкою, яким коротким є людське життя.

Отець В. Жолкевич прожив 78 років, але його передчасна смерть покрила жалем і смутком усіх, його родину, приятелев і всю громаду.

Покійний був людиною лагідної вдачі, добрим мужем і батьком, ревним священиком, гарячим патріотом і відданим діячем української культури, в першу чергу, музичної культури.

Вершком музичних успіхів ще дуже тоді молодого диригента В. Жолкевича були щорічні вакаційні поїздки львівського хору богословів по всій Галичині. Кожний виступ того хору був незабутньою культурною подією, а його щасливі учасники слушно порівнювали хор і його диригента с такими світочами музичного мистецтва як хор О. Кошиця і Д. Котка.

В 1936 році єпископ Іван Бучко висвятив В. Жолкевича на священика, і тоді почалась його душпастирська і учительська праця, виконувана завжди в атмосфері вчисокої музичної культури Годі тут вичислити всі концерти, музичні академії, організовані о. В. Жолкевичем. Ще й досі гомонять записані на стрічках пам'яті чудово виведені твори Д. Бортнянського, М. Лисенка В. Матюка, М. Вербицького, А. Веделя, Д. Січинського, Н. Ніжанківського й інших під проводом цього небуденного диригента.

Проте, мабуть, ще ціннішим вкладом о. В. Жолкевича в нашу культуру є його співпраця над історією Богословської Академії у Львові, що вийшла друком у трьох томах п. з. „Світильник Істини".

Ця праця, покищо недоцінена, є першорядним документом, свідченням про двох велетнів нашої найновішої історії: про Митрополита Андрея Шептицького Патріярха Йосифа Сліпого. Отець В. Жолкевич багато потрудився, щоб та фундаментальна праця появилась друком. Завдання не було легке. „Світильник Істини" в трьох томах має близько 2,500 стор., а кошти друку винесли 100.000 дол.

Отець В. Жолкевич не мав міцного здоров'я, але й те жертвував, коли була потреба. Під тим оглядом покійний може бути прикладом для усіх, особливо тепер в часі посиленого гонення і переслідування нашої Церкви.

Друга світова війна принесла о. Жовкевичу тяжкий досвід. Під польською займанщиною українці в Галичині важко боролись за місце під сонцем. Наїзд новітніх татарів був однозначним засудом нашого народу на хресну дорогу. Отець В. Жолкевич щасливо вирвався зі смертних обіймів давуна, але мусів у важких умовинах скитатися по Західній Европі, поки не добрів до Канади. Тут також не мав легкого життя. Спочатку в Альберті, потім у Торонто працював з усіх сил, не завжди доцінений своїми. На 49 році священства він далі був скромним сотрудником

На Божому суді все зважиться: і серце смиренне, і всі кантати з безлічі концертів і вклад у „Світильник Істини". Але найбільшою заслугою, без сумніву, буде 20,000 Служб Божих, відправлених о. В. Жолкевичем, і безліч молитов і душпастирських наук. За тією святою ширмою і нам живучим легше буде пробиватись крізь нетрі жорсткого і несправедливого світу.

Ярослав Чумак.

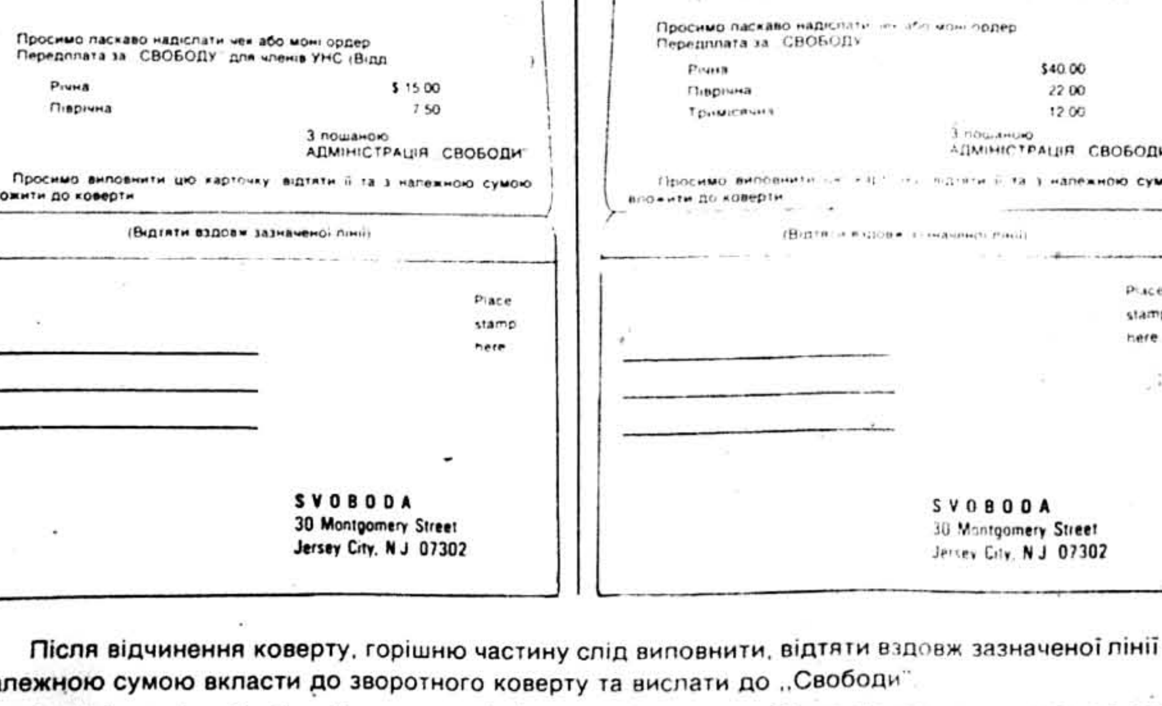
Подорож...

(Закінчення зі стор. 2)

Цікаво, якими будуть будучі твори Галини Цісарук-Конопади? Дотепер у її творчості видимо постійний поступ та шукання нових способів віддання своєї думки, своїх спостережень та пережиття. Образи мисткині роблять сильне враження, бо відразу видно, що образ є вислідом глибокого передумання, отже заставляє глядача до думання, а не є тільки декоративним предметом. Дотеперішня щедра продуктивність мисткині дає нам запоруку, що невдовзі знову будемо мати приємність оглядати нові та цікаві її твори.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ „СВОБОДИ"

Для вигоди своїх читачів Адміністрація „Свободи" зміняє систему повідомлень про близький речинець вплати належности за передплату. Нові пригадки включають також заадресований до „Свободи" коверт, фотокопію якого поміщуємо:

ВП ПАНЕ (-ні)
Ваша передплата за щоденник „СВОБОДА" кінчиться
Просимо ласкаво надіслати чек або моні ордер
Передплата за „СВОБОДУ" для членів УНС (Відд.)
Річна $ 15.00
Піврічна 7.50
З пошаною
АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"
Просимо виповнити цю карточку, відтяти її та з належною сумою вложити до коверти
(Відтяти вздовж зазначеної лінії)
Place stamp here
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ВП ПАНЕ (-ні)
Ваша передплата за щоденник „СВОБОДА" кінчиться
Просимо ласкаво надіслати чек або моні ордер
Передплата за „СВОБОДУ"
Річна $40.00
Піврічна 22.00
Тримісячна 12.00
З пошаною
АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"
Просимо виповнити цю карточку, відтяти її та з належною сумою вложити до коверти
(Відтяти вздовж зазначеної лінії)
Place stamp here
SVOBODA
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Після відчинення коверту, горішню частину слід виповнити, відтяти вздовж зазначеної лінії та з належною сумою вкласти до зворотного коверту та вислати до „Свободи".

Адміністрація „Свободи" має на меті цією удогідненою та більш коштовною системою осягнути кращу та скорішу обслугу читачів „Свободи". З огляду на це, просимо негайно висилати належність та **не чекати на другу пригадку.**